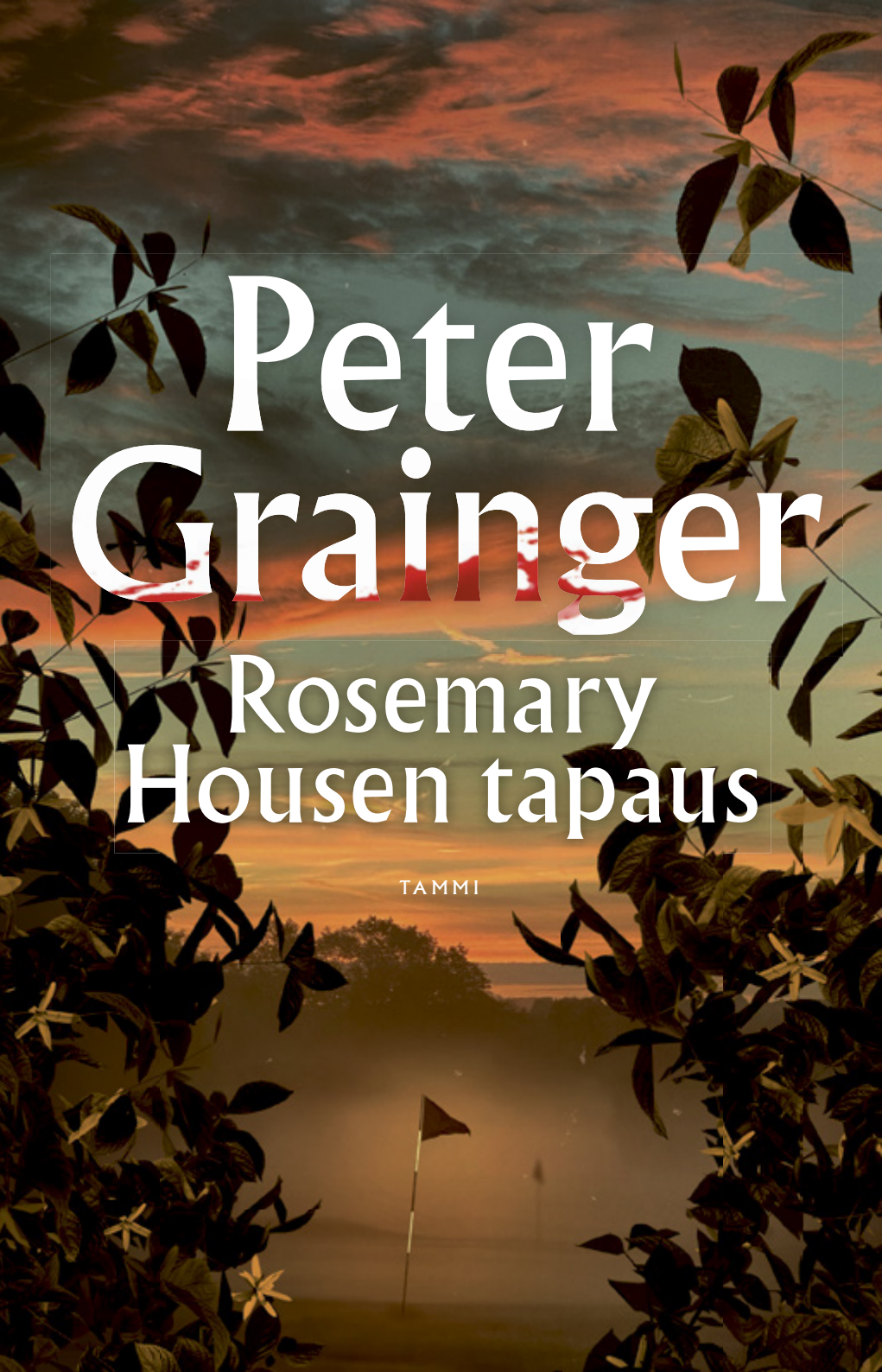

Peter Graining

Rosemary
Housen tapaus

TAMMI

DC SMITH -SARJA

Kuolema jokivarressa (2013, suom. 2026)

Rosemary Housen tapaus (2014, suom. 2026)

Peter Grainger

ROSEMARY
HOUSEN TAPAUS

SUOMENTANUT TAIMI TORNIKOSKI

TAMMI

HELSINKI

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos *But for the Grace* ilmestyi Isossa-Britanniassa 2014.

Copyright © 2014 by Covey Publishing

All rights reserved including the rights of reproduction in whole or in part in any form.

Suomenkielinen laitos © Taimi Tornikoski ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-8046-2

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

1. LUKU

”Haloo? Soitinkohan oikeaan numeroon, tavoittelen Sarah Bradleyta?”

”Soititte kyllä.”

”Voisinko puhua hänen kanssaan?”

”Ette juuri nyt.”

”Minulla olisi hänelle varsin tärkeää asiaa. Jospa soittaisin hetken päästä uudelleen?”

”Se ei ikävä kyllä käy. Hän palaa vasta huomenna iltapäivällä. Kuka siellä puhuu?”

”Irene Miller, Rosemary Housesta. Tehän olette herra Bradley, eikö vain?”

”Päivää, neiti Miller. Kyllä, Tony Bradley. Onko hän taas mennyt kaatumaan? Mitä häneltä on tällä kertaa murtunut?”

Syntyi hetken hiljaisuus, ja mies mietti, oliko kenties kuulostanut hiukkasen turhan ärsyyntyneeltä ja välinpitämättömältä.

”Kyse ei ole mistään sellaisesta. Minun... täytyisi tosiaankin puhua Sarahin kanssa. Hänet on merkitty lähiomaiseksi... Olisiko hänellä matkapuhelinta?”

”Hän on teatterissa, Lontoossa.” Tony Bradley vilkaisi rannekelloaan. Melkein puoli kymmenen. ”Luultavasti hän on pannut luvunsa siksi aikaa pois päältä, kuten yleensäkin. Mistä on kysymys?”

”No, kun vaimonne ei kerran ole tavoitettavissa, minun pitänee kertoa asia sitten teille. Joan nukkui tänä iltana pois. Olen pahoillani, kun joudun kertomaan teille näin surullisia uutisia. Ja pahoitteluni myös siitä, että vastuu Sarahille kertomisesta siirtyy nyt teidän harteillenne. Tämä tuli meille kaikille järkytyksenä.”

Bradley piti luuria hetken etäämmällä korvastaan ja katsoi sitä sen näköisenä kuin puhelimeen olisi tullut jokin vika. Lopulta tunnistamaton, särisevä ääni kysyi, oliko hän kunnossa.

”Nukkui pois? Miten se on mahdollista? Vastahan me tänä aamuna kävimme katsomassa häntä. Hän vaikutti terveeltä kuin pukki. Mitä tapahtui?”

”Emme tiedä. Ainakaan hän ei ollut kaatunut. Yksi hoitajista löysi hänet istumasta tuolissaan ja luuli hänen nukahtaneen, mutta... Lääkäri on matkalla tänne ja poliisi on jo paikalla.”

”Poliisiko?”

”Niin on tapana aina äkillisen kuolemantapauksen sattuessa. Se ei toki tarkoita, että –”

”No, tämä totta vieköön kävi äkillisesti. Tänä aamuna hänen vointinsa vaikutti pikemminkin kohenneen. Taivas tietää, mitä Sarah tästä sanoo. Jos Joan olisikin taas kaatunut... Sydänekö häneltä sitten petti?”

”En tosiaankaan osaa sanoa. Hän oli 78-vuotias ja hänellä oli monenlaisia vaivoja. Herra Bradley, otan vilpittömästi osaa. Jäämme kaikki kaipaamaan häntä. Enempää en osaa tähän sanoa. Seuraavaksi on lääkärin tehtävä selvittää, miten näin pääsi käymään.”

Taas hiljaisuus. Bradley ei ollut laskenut takaikkunan eteen kaihtimia. Lasin toisella puolen olevaa pientä, kylmää puutarhaa ei erottanut pimeässä. Hän näki vain sadeepisaroiden vanat, jotka juovittivat hänen omaa, tummaa peilikuvaansa.

”Niin tietysti, anteeksi, kun kyselen typeriä. Tämä oli aikamoinen järkytys, tässä ei tiedä, mitä sanoa. Laitan Sarahille tekstiviestin ja jätän puhelinvastaajaan pyynnön soittaa minulle heti, kun mahdollista. Hän ottaa junan tai taksin tai jotain... Lähtivät nimittäin bussilla katsomaan pantomiimiesitystä, *Saapasjalkakissaa*. Soitan myös hänen veljelleen, Geoffille siis. Hänen täytyy ajaa tänne Wrexhamista.”

”Pärjäätekö te siellä, herra Bradley? Tiedän, ettei Joan ollut teidän äitinne, mutta kyllähän itse kukin läheisiinsä kiintyy. Onko teillä ketään, jonka voisitte pyytää luoksenne?”

Hän veti kaihtimet kiinni ja istuutui sitten työpöydän ääreen. Siinä heillä oli tapana setviä laskuja ja alv-kuitteja.

”Ehei, ei minulla hätää ole. Tällainen uutinen vain järkyttää. Mutta kyllähän hän oli ikääntymään päin, aivan kuten sanoitte, eikä terveydentilakaan kai sitten ollut parhaasta päästä. Teillä on takuulla vaikka kuinka paljon tehtävää. Kertoisitteko kuitenkin vielä, mitä seuraavaksi on luvassa – tarkoitan siis tänä iltana?”

”Tottahan toki. Tohtori Miriam Tremewan saapuu tuota pikaa. Hän tutkii ruu... siis tutkii Joanin. Epäilemättä hän esittää meille joitakin kysymyksiä, sitten hän luultavimmin allekirjoittaa kuolintodistuksen, jos kaikki menee niin kuin pitää. Hän järjestää myös, että Joan viedään jonnekin, missä hänestä voidaan pitää asianmukaisesti huolta.”

”Miten niin *luultavimmin*? En kyllä tiedä paljon mitään näistä asioista.”

”Niin no, ei tämä minunkaan alaani ole, mutta jos lääkäri on sitä mieltä, että kuolema oli selvästi luonnollinen ja liittyy Joanin aiempiin sairauksiin, todistus voidaan kirjoittaa loppuun. Toisaalta poismeno tapahtui äkillisesti. En tunne Tremewania järin hyvin. Hän ei ole ollut alalla pitkään, mutta on käynyt

täällä hiljattain useita kertoja ja ehti itsekin nähdä Joanin. Itse asiassa...”

Linjalta kuului, kuinka nainen kääntyi pois päin puhelimesta. Odottaessaan Bradley veti auki työpöytänsä arkistolaatikon.

”Aivan, hän kävi täällä vasta eilen. Tapasi kolmea meidän rouvaamme, ja Joan oli yksi heistä. Kieltämättä ironista. Siitä saattaa kyllä olla apua kuolinsyyn arvioinnissa.”

”Entä mitä tapahtuu ruumiille – tarkoitan Joanille? Siltä varalta, että Sarah kysyy.”

”No, hänet epäilemättä viedään joskus tämän illan aikana Kings Laken keskussairaalaan. Voin antaa teille sairaalan numeron.”

”Kiitos, ei tarvitse. Te olette ollut hyvin kärsivällinen ja huomaavainen. Päästän teidät nyt jatkamaan töitänne. Tällaiset tapaukset ovat taatusti raskaita. Kiitos paljon.”

”Eihän tämä työni mukavin puoli ole. Jos mieleenne tulee vielä jotain, soittakaa toki.”

Bradley toisti kiitoksensa ja laski kuulokkeen kädestään. Hän nojautui toimistotuolia vasten ja kohotti kulmiaan hivenen yllättyneenä, samaan tapaan kuin jos olisi voittanut kymmenen puntaa lotossa. Sitten hän laski katseensa pöytälaatikkoon. Päälimmäisen kansion kylkeen oli kirjoitettu mustalla huopatussilla, hänen vaimonsa pienillä, kulmikkailla tikkukirjaimilla: *Äidin jutuja*. Bradley tiesi, millaisesta hinnasta talo oli myyty, jotta hoito saataisiin maksettua, ja tiesi myös, että Joan oli ollut Rosemary Housessa vasta vajaat kaksi vuotta. Paikka ei missään tapauksessa ollut halvimmasta päästä, ja oli Bradley siitä toki aikoinaan huomauttanutkin, mutta hän osasi arvioida karkeasti, minkä luokan summa olisi vielä jäljellä. Juuri nyt asian tarkastaminen olisi tuntunut vähän kieroutuneelta. Kyllä se ennen pitkää selviäisi. Testamentti ei ollut katoamassa minnekään.

Irene Miller laski kuulokkeen kädestään ja nosti katseensa nuoreen virkapukuiseen poliisiin, joka saapui takaisin työhuoneeseen. Kumpikaan heistä ei puhunut hetkeen mitään, ja molemmat ajattelivat, että edessä oli luultavasti pitkä ilta.

”Anteeksi, konstaapeli, en ehtinyt kuulla nimeäsi kaiken häsäkän keskellä.”

”Poliisikonstaapeli Richard Ford. Kings Laken keskuspoliisiasemalta.”

Vastatessaan hän veti esiin pienen tablettitietokoneen yhdestä monista taskuistaan, jollaisia hänen takissaan ja liivissään oli lukemattomia erilaisia.

”Olet siis paikallisia?”

”Jep, paljasjalkainen lakelainen.”

”Oletko aiemmin ollut mukana tällaisessa?”

”Muutaman kerran. Sopsisiko, jos hoitaisin osan rutiineista pois alta ennen kuin seuraava poppoo saapuu paikalle?”

”Kaikin mokomin, siitä vain. Kai huone muuten oli lukittu, kun kävit siellä äskettäin? Olisi ainakin pitänyt olla, täällä kyllä tiedetään, miten kuuluu toimia.”

”Lukossa se oli, ja joku mies istui oven ulkopuolella.”

”Kipras. Hän oli läheisissä väleissä Joanin kanssa. Kaikilla on suosikkinsa.”

”Hoitajillako?”

”Tarkoitin asukkaita, mutta voi samaa sanoa hoitajistakin. Läheisiä siteitä muodostuu. Välillä se voi mutkistaa asioita.”

Konstaapeli Ford napautti ruutua ja odotti oikeiden verkkosivujen latautumista. Nämä uudenkarheat tabletit olivat epäilemättä edistyksellisiä, mutta uuden sivun avaaminen tavallisesta muistikirjasta ei kyllä vienyt näin kauaa. Toisaalta tässä säästyivät naputtelemasta puhtaaksi, riitti, kun koneen liitti kiinni ja painoi

tulostusnäppäintä. Fordin katse siirtyi näytöstä hoivakodin johtajaan. Tämän naisen mielestä hoitajien ja heidän – minkä, potilaidensa, asiakkaidensa, hoivattaviensa? – väliset läheiset suhteet olivat mutkistava tekijä. Se oli erikoisesti sanottu, mutta työpöytä oli siisti ja huoneessa olevat arkistokaapit uusia, selkeästi nimikoituja ja pölyttömiä. Hän käänsi taas katseensa naiseen: lähemmäs nelikymppinen, hyväkuntoinen, lyhyet mustat hiukset, ei vihkisormusta.

”Aloitetaanpa sitten. Anteeksi, kun jouduit odottamaan. Mihin kellonaikaan rouva siis löydettiin?”

Irene Miller laski katseensa pöydällään olevaan A4-kokoiseen lehtiöön.

”Kahdeksaa yli yhdeksän. Kello 21:08.”

”Kiitos. Ja nyt on kuudes päivä joulukuuta...”

Nainen seurasi vierestä, kun konstaapeli naputti tablettiaan.

”Entä löytäjä?”

”Kayleigh Greene. Lopussa vielä ’e.”

”Joku hoitajistanneko?”

”Niin.”

”Ja tarkemmat tiedot ovat ilmeisesti kaikki täällä, jos heitä täytyy jututtaa?”

Ford osoitti arkistokaappeja ja kortistohyllyjä, ja Irene nyökkäsi.

”Ruumista ei siis ole siirretty, eikä siihen ole millään tavoin koskettu?”

”Ei minun tietääkseni.”

Konstaapeli nosti katseensa ja rypisti otsaansa.

”No, kyllähän siinä aikamoinen hämminki epäilemättä syntyi, kun hänet löydettiin. Huoneessa kävi varmasti muita hoitajia. Joku saattoi koskeakin häneen, tunnustella pulssia tai jotain

sellaista, mutta hänet löydettiin tuolistaan, ja siinä hän edelleenkin istuu. Siis minun tietääkseni.”

Ruudulla ei ollut sellaista tekstikenttää, johon Ford olisi voinut kirjoittaa sanat ”hivenen puolustelevala”. Hän katsoi johtajaa silmiin vielä hetken pidempään, käänsi sitten kannen tabletin päälle ja osoitti toimiston ovea.

”Ties kuinka kauan sillä lääkäriillä saattaa kestää, kun on lauantai-ilta. Voisin käväistä sisällä vilkaisemassa häntä itse. Jos tahdot tulla mukaan...”

Irene Miller nousi seisomaan. Konstaapeli oli kenties nuori, mutta itsevarmuutta häneltä ei puuttunut. Tosin seurasi Ford ehkä katseellaan Ireneä tämän kulkiessa ovesta, jota hän piti auki? Kenties nuorelta poliisilta itsevarmuudestaan huolimatta puuttui jonkinlaista kokemusta. Mitäpä tuosta.

Kipras Kazlauskas avasi lukitun oven ja ojensi avaimen sitten Irene Millerille. Eihän hänen olisi mitään mieltä pitää sitä itsellään, kun paikalla olivat hoivakodin johtaja ja virkapukuinen lainvartija, vaikka olisikin ollut vaikea selittää, miksi hänestä tuntui siltä. Sen tehtyään hän jäi seisoskelemaan ovensuuhun epävarmana siitä, mikä hänen roolinsa tässä tilanteessa oli nyt, kun hänen vahtimansa ovi oli taas avattu.

Joku oli unohtanut vetää verhot kiinni, joten turvavalo kajasti parkkipaikalta ja loi oranssia hehkua vanhan rouvan kasvojen toiseen puoliskoon. Kiprasin olisi tehnyt mieli astua peremmälle ja peittää ikkuna, sillä räikeä valaistus vaikutti sopimattomalta, mutta sitten johtaja sytyttikin huoneeseen valot, jotka joku toinen oli arvatenkin sammuttanut kunnioituksen eleenä.

Joan Riley oli kohdellut Kiprasia ystävällisesti. Hän mutisi naisen nimeä muutaman kerran hiljaa itsekseen. Joan Riley

oli kohdellut häntä ystävällisesti, ja nyt rouva oli kuollut. Osa muista asukkaista härnäsi häntä ja jotkut eivät yrittäneetkään peitellä sitä, että halveksivat hänen ulkomaalaisuuttaan, mutta tämä vanha rouva oli ollut ystävällinen. Rouva Riley oli kysellyt Kiprasilta hänen yhä Liettuassa asuvasta perheestään. Kipras oli istunut hänen vuoteellaan ja näyttänyt kännykältään valokuvia heistä. Sitten Kipras oli tuonut esiteltäväksi vielä lisää vanhoja valokuvia, kunnon paperikuvia, ja rouva Riley oli kysynyt hänen isovanhemmistaankin. Ajan myötä myös Kipras oli uskaltanut utelemaan rouva Rileyn omaisista, ja sittemmin hän oli aina työvuorossa ollessaan pistäytynyt Joanin huoneessa, ja he olivat nauraneet yhdessä ja kyselleet toistensa sukulaisten kuulumisia ikään kuin olisivat asuneet koko elämänsä saman kadun varrella. Silloin tällöin rouva Riley oli varta vasten tullut tapaamaan häntä, kun hän oli hoitanut tehtäviään jonkun toisen huoneessa, ja vähitellen myös muut asukkaat olivat alkaneet suhtautua häneen hyväksyvämmiin. Lopulta pieni ryhmä, joka istui joka päivä oleskeluhuoneessa saman ikkunapöydän ääressä, oli alkanut kutsua häntä ”Kipiksi”, ja se oli hänestä mukavaa.

Konstaapeli katseli ympärilleen eikä sanonut hetkeen mitään. Kipras seurasi hänen katsettaan ja mietti, mitä nähtävää huoneessa oikeastaan oli. Kaikki oli siististi paikallaan, niin kuin tässä huoneessa aina. Ainut tavallisuudesta poikkeava asia oli kumoon kaatunut vesilasi sen tuolin vieressä, jossa rouva istui. Matossa ei ollut tahraa, lasi oli siis epäilemättä ollut kaatuessaan tyhjä, mutta Kipras olisi halunnut käydä nostamassa sen ja asettaa sen oikein päin yöpöydälle, jonne se kuului.

Poliisi astui Joan Rileyn ruumiin luo ja kääntyi puhumaan johtajalle. Ääni oli uusi ja vieras. Kipras ei saanut selvää kaikesta, mutta konstaapeli kyseli jotain siitä, oliko tämä rouvan

tavanomainen tuoli ja oliko hän tavallisessa asennossa. Johtaja vastasi myöntävästi, mutta ei hän sitä oikeasti tiennyt, ei ainaakaan yhtä hyvin kuin Kipras, joka oli täällä melkein joka päivä, joskus kymmenen tai kaksitoistakin tuntia päivässä. Häneltä ei missään vaiheessa kysytty mitään eikä hänen läsnäoloaan huomioitu juuri lainkaan, mutta hän olisi osannut kertoa, että tuoli oli siirretty ikkunan ääreen. Tämä oli kyllä rouva Rileyn suosikkituoli, mutta yleensä se oli sängyn päädyssä eikä ikkunan vieressä, niin kuin nyt.

Konstaapeli kumartui tutkailemaan Joan Rileyn kasvoja. Silmät olivat ummessa. Poliisi kenties luuli, että rouva oli kuollut tämän näköisenä, mutta Kipras oli tullut huoneeseen toisena Kayleigh'n avunhuudon kuultuaan, ja silloin rouva Rileyn silmät olivat olleet auki. Joku oli käynyt sulkemassa ne, ja näin ollen rouvan kasvoihin oli kajottu. Kipras ei tiennyt, oliko sillä väliä, mutta jos hän mainitsisi asiasta, siitä saattaisi seurata lisäkysymyksiä: Kuka häneen koski? Sinäkö koskit häneen? Mitä muuta teit tässä huoneessa? Mitä olet vienyt täältä? Tällaisissa tilanteissa oli usein parempi olla sanomatta mitään.

Richard Ford katseli ympärilleen huoneessa ja yritti kuvitella, ettei olisi pukeutunut univormuun. Mitä hänellä mahtaisi olla yllään vastaavassa tilanteessa joskus tulevaisuudessa? Komisario Reeve oli sanonut, että hänen hakemuksensa keskusrikospoliisiin oli ollut hyvä ja että hänen kaltaiselleen ansioituneelle poliisille viran saaminen oli vain ajan kysymys. Leikkaukset ja uudelleenjärjestelyt olivat kuitenkin hidastaneet asioita kaikkien kannalta, eivät ainoastaan hänen osaltaan.

Hän pani lattialla olevan lasin heti merkille, mutta jos se oli ollut tuolin käsinojalla, Riley olisi saattanut milloin vain kaataa

sen vahingossa riippumatta siitä, oliko saanut sydänkohtauksen vai ei. Johtajan mukaan rouva Riley istui tässä iltaisin aina silloin, kun ei ollut oleskeluhuoneessa. Ford tutki kasvoja tarkemmin eikä huomannut merkkejä siitä, että suusta tai sieraimista olisi valunut nestettä. Hän oli ollut tähän mennessä läsnä kyllin monilla rikospaikoilla tietääkseen suurin piirtein, mitä etsi, ja oli varsin ylpeä siitä seikasta, ettei vainajien näkeminen häirinnyt häntä juuri lainkaan, toisin kuin eräitä muita hänen tuntemiaan henkilöitä.

Hän suoristautui ja ryhtyi tutkimaan muuta huonetta. Vuode oli sijattu ja kengät ja tohvelit työnnetty siististi peräseinustalla olevan pöydän alle. Huoneessa oli vaatekaappeja, joita hänen olisi tehnyt mieli aukoa ja tarkastaa, mutta niin tehdessään olisi saattanut mennä liian pitkälle. Huoneen yhteydessä oli kylpyhuone ja pieni keittiö. Ford tiesi, että Rosemary House kuului Kings Laken viihtyisimpiin ja luultavasti myös hintavimpiin hoitokoteihin. Hän nuuhkaisi, mutta ilmassa ei ollut samaa ikääntyneisyyden hajua, jonka hän oli havainnut parissa muussa paikassa. Tunnelma oli kaiken kaikkiaan puhdas ja valoisa, ja seinillä oli kuvia, joista osa oli ostettuja, mutta pari vaikutti ainutlaatuisilta tekeleiltä: värikkäät, yksinkertaiset muotokuvat olivat todennäköisesti lastenlasten käsialaa. Ford ei panisi pahakseen, vaikka hänen omat vanhempansa päätyisivät tällaiseen paikkaan, joskin ne ajat olivat toivon mukaan vielä kaukana edessäpäin.

Paljon enempiä hän ei voinut tehdä, ja huoneeseen lankesi hivenen kiusaantunut hiljaisuus. Ford käveli ikkunalle ikään kuin siitä näkyvät maisemat olisivat saattaneet olla jotenkin tärkeitä ja yritti palauttaa mieleensä ohjesäännön, sen, mitä kuului tehdä missäkin järjestyksessä aina äkillistä kuolemantapausta tutkittaessa. Hän oli pitänyt huolen siitä, että ruumiin luo oli

esteetön pääsy, varmistanut, että lääketieteen ammattilainen oli kutsuttu paikalle, kerännyt vainajasta perustiedot talteen...

Siinäpä se melko lailla olikin. Hän oli pyytämäisillään, että huone lukittaisiin uudelleen, kun ulkopuolelta kantautui askelia. Kaikki kääntyivät katsomaan ovea. Irene Miller viittilöi hoitajalle, että tämä työntäisi oven kiinni – hän selvästikin pelkäsi, että joku toinen asukas haahuilisi sisään ja näkisi ruumiin – mutta ennen kuin mies ehti tehdä niin, paikalle pelmahti vihreään ver-ryttelypukuun sonnustautunut nainen, joka kantoi mukanaan mustaa lääkärinlaukkua.

Nainen oli kuumissaan ja hieman hengästynyt ja tiesi, että hänen poskensa olivat punakat. Hän oli rientänyt paikalle kiireesti, vaikka takaisinsoitosta Rosemary Houselle oli käynyt erittäin selväksi, että hänen potilaansa oli jo vainaa.

”Tässä on tohtori Tremewan”, johtaja ilmoitti poliisille. Kons-
taapeli nyökkäsi ja jäi odottamaan.

Lääkäri käveli vanhan rouvan ruumiin luo ja laski laukkunsa maahan.

”Kyse on kuin onkin siis rouva Rileysta. Tämäpä kummallista. Vasta eilenhän minä puhuin hänen kanssaan.”

”Tutkitteko hänet samalla?”

Poliisin äänessä oli tylyn oloinen sävy, joka sai aikaan toisen kiusaantuneen hiljaisuuden. Lääkäri ja hoivakodin johtaja vilkaisivat toisiaan.

”En tarkoin. Se oli vain rutiinivierailu, osa hoivatyön uudenlaista lähestymistapaa. Piipahdamme pitämään seuraa, rupattelemaan hetkeksi ja tekemään mahdollisia tarkastuksia, jotka vaikuttavat tarpeellisilta. Se tuntuu joistain asukkaista vähemmän uhkaavalta ja päälleikäyvältä kuin virallisemmat vierailut.”

Hän olisi voinut yhtä hyvin vain vastata kieltävästi. Konstaa-peli vaistosi kyllä astuneensa ammatillisesti lääkärin varpaille, muttei silti jättänyt asiaa vielä sikseen.

”Ja kaikkiko vaikutti olevan kunnossa?”

”Tein muistiinpanoja, kuten aina. Saatte toki halutessanne niistä kopion.”

Sen sanottuaan hän kääntyi hoivakodin johtajan puoleen.

”Irenehän sinun nimesi oli? Huh! Olen yhä ihan hengästynyt – olimme koululla pelaamassa sulkapalloa. No niin, katsotaanpa sitten raukkaparkaa.”

Hän oli tehnyt näin lukuisia kertoja, ja silti tuntui edelleen oudolta, kun paikalla oli katsojia, ikään kuin hän olisi ollut taas osastolla harjoittelussa. Ensiksi hän teki elonmerkkien perustarkastukset, mikä saattoi vaikuttaa naurettavalta, mutta kaikkeen oli omat menettelytapansa, jotka hän muisti kyllä ulkoa. Raajoihin oli alkanut pakkautua verta, muttei vielä runsaasti. Maallikko ei olisi huomannut sitä lainkaan. Leuka oli rento, eikä suuontelon sisällä tuntunut tukkeumia tai nestekertymiä. Hän kallisti rouvan päätä takakenoon ja tähysti suuhun taskulampun valossa, mutta ulkoisista vammoista ei näkynyt merkkejä eikä kieleenkään ollut purtu. Ruumis ei myöskään ollut vielä ehtinyt kylmetä.

Hän otti esiin lämpömittarin, työnsi sen vainajan suuhun ja piteli alaleukaa kevyesti suljettuna.

”Tiedän, että tämä vaikuttaa erikoiselta, mutta tästä on joskus apua kuolinajan arvioimisessa. Varsinkin, jos lämpö mitataan myöhemmin sairaalassa uudelleen.”

Ovensuussa seisova hoitoapulainen näytti onnettomalta. Lääkäri yritti hymyillä hänelle rohkaisevasti lukemaa odottaessaan. Katossa oleva lamppu alkoi säristä, ja käytävästä kuului ääniä.

”Miksi ei?” vanhan naisen ääni kysyi, minkä jälkeen kuului, kuinka häntä lähdettiin taluttamaan pois päin. ”Miksi ei?” Sama kysymys toistui monta kertaa, joka kerta edellistä vaimeampana, kunnes käytävässä oli taas hiljaista.

Miriam Tremewan joutui tekemään nopeaa ajatustyötä ja saadaakseen lisää aikaa jätti lämpömittarin suuhun hiukan pidempään kuin olisi ollut tarpeen. Edellisenä iltapäivänä rouva Riley oli vaikuttanut terveeltä. He olivat jutelleet lyhyesti hänen huoneessaan – Tremewan oli kuunnellut hymyssä suin ja kääntänyt puheenaiheen sitten taas potilaansa lukuisiin terveyshuoliin, kunnes oli kuullut tarpeeksi. Hän oli ollut joka suhteessa vakuutunut siitä, että rouva Riley oli juuri niin hyvässä kunnossa kuin tässä vaiheessa saattoi olettaa. Sydänääniä hän ei tietenkään ollut kuunnellut, mutta tuhoisan sydänhäiriön merkkejä ei ollut havaittavissa nyt laisinkaan. Oikeastaan pikemminkin päinvastoin: vaikutti siltä, että Joan Riley oli kokenut kerrassaan levollisen kuoleman.

Tremewan katsoi lämpömittaria ja kirjoitti lukeman laukusta ottamaansa lehtiöön. Se oli lääkefirmojen mainosrikkamaa, jota hän inhosi ja josta pitäisi päästä lopullisesti eroon. Kai vastaanotolla sentään oli varaa pariin muistivihkoon, joilla osoittaa itsenäisyyttä? Hän aikoi ottaa asian uudelleen puheeksi seuraavassa kokouksessa. Kylläpä ajatukset taas harhailivat – mitenköhän tässä olisi paras toimia? Hänen edellispäivän vierailunsa teki tilanteesta hiukan kiusallisen, koska nyt kuolema vaikutti silmiinpistävän äkilliseltä. Tremewanin mieleen muistui toinen vastaava tapaus muutaman kuukauden takaa, tosin silloin vainaja oli löydetty aamun tullen kylmenneenä vuoteestaan... Toisaalta Joan Riley oli kyllä ollut jo hyvän aikaa heiveröisessä kunnossa, sydäimestä oli kuulunut sivuääntä, osteoporoosi oli

edennyt pitkälle ja munuaisvaivat olivat olleet pahempaan päin. Lääkäri tiedosti takanaan seisovan poliisin läsnäolon, ja hänen päässään kaikui miehen äsken esittämä kysymys: Tutkitteko hänet samalla?

Kaikki tuntuivat odottavan vastausta, ehkä peräti jonkinlaista tuomiota. Hän kävi polvilleen lattialle tuolin viereen ja pani välineensä syrjään. Sitten hän nosti juomalasin ja ojensi sen konstaapelille, joka otti sen ja laski yöpöydälle.

”Soitan tänne kiireettömän ambulanssin, joka kuljettaa hänet Kings Laken keskussairaalaan. En saa kuolinsyystä täyttä varmuutta. Otan yhteyttä kuolemansyyntutkijaan. Oletan, että viikonloppuisinkin puhelimeen vastaa oikea ihminen eikä pelkkä automaattinen vastaaja?”

Hän oli suunnannut kysymyksen konstaapelille, mutta tämä vastasi pelkällä olankohautuksella. Manchesterissa, jossa Tremewan oli tehnyt harjoittelunsa, hän olisi tiennyt kysymättäkin miten asia oli, mutta täällä idässä asiat tehtiin joskus kovin eri tavoin.

”Ruumiinavausko siis tehdään? Minun täytyy varmaan ilmoittaa omaisille. Pahoin pelkään antaneeni heille sen kuvan, että...”

Johtaja vaikenä kesken lauseen ja näytti pettyneeltä.

”Minä voin hoitaa sen. Ihan miten haluat. Jos he soittavat takaisin, voit kertoa heille itse tai ohjata heidät minun puheilleni. Sinullahan on puhelinnumeroni.”

Yksi kerrallaan he poistuivat huoneesta. Tällä kertaa valot jätettiin päälle. Kipras Kazlauskas olisi mennyt takaisin samuttamaan ne, jos avaimet olisi jätetty hänelle, mutta johtaja Miller vei ne mukanaan. Nainen pyysi häntä jäämään taas oven ulkopuolelle istumaan siltä varalta, että muut asukkaat yrittäisivät mennä huoneeseen. Miller sanoi, että tällä kertaa hänen ei tarvitsisi odottaa kauaa.

Ralph Greenwood pystyi seurailemaan tapahtumien etenemistä jättämällä oman ovensa raolleen, sammuttamalla huoneestaan valot ja istumalla sänkynsä päädyssä. Hän tunnisti tietenkin merkit, olihan hän viettänyt tässä paikassa kolme vuotta, ja koetti ynnätä mielessään, kuinka moni oli sinä aikana lähtenyt täältä koivet edellä. Määrä oli aikamoinen. Hoitajat yrittivät aina peitellä tapahtunutta. Hoitokodissa alkoi joka kerta eräänlainen sulkutila, jonka aikana työntekijät häärasivät vainajan huoneessa ja sen liepeillä. Tarkoitus oli epäilemättä ehkäistä jäljellä jääneiden asukkaiden järkytystä, niiden, jotka viikatemies tällä kertaa oli säästännyt. Ralph oli sitä mieltä, että olisi voinut olla parempi toimia täsmälleen päinvastoin. Kaikki olisivat vapaasti saaneet mennä katsomaan ruumista ja hörpätä vaikka aamukahvit samassa huoneessa kalmon kanssa. Se saattaisi vähentää alituista kitinää: kenties asukkaat oppisivat arvostamaan sitä, millainen onnenpotku oli olla edelleen hengissä.

Koppalakki oli kyllä ollut hauska lisä. Sellaisia Ralph ei aina päässyt näkemään, vaikka tiesikin, että poliisi tuli joka kerta paikalle. Tavallisesti jeparit pysyivät alakerrassa ja siemailivat kupposet teetä johtajan toimistossa. Varmaan mukavaa vaihtelua Kings Laken kaduille ja taisteluun rötöksiä vastaan. Entisessä elämässään Ralph oli totisesti päässyt lähikosketuksiin rikollisuuden kanssa. Tällä sakilla ei ollut sellaisesta aavistustakaan.

Joania Ralph jäisi kyllä kaipaamaan. Hänen sydäntään kouraisi, kun tämä kyyditettiin tuokiota myöhemmin ohitse työntökärryillä. Joan oli ollut periaatteen nainen. Viimeiset kuu-kaudet olivat heikentäneet häntä, mutta siitä huolimatta hän oli pitänyt puoliaan loppuun saakka. Kun hänet oli yritetty siirtää alakertaan perusteellisten pöpipäiden osastolle ihan vain siksi, että siellä oli tilaa ja yläkerran sänkypaikoille oli aina enemmän

tarvetta, hän ei ollut suostunut hievahtamaanakaan. Koko väki oli asettunut hänen tuekseen, ja jollain ilveellä hänen perheensäkin oli kuullut asiasta saatuaan nimettömän puhelinsoiton. Tiedä häntä, kuinka niin oli päässyt käymään. Ja kun johtoporras oli lopulta antanut periksi, oleskeluhuoneessa oli pidetty juhlat. Jotkut hoitajatkin olivat tienneet, mistä oli kyse, ja liittyneet mukaan ilonpitoon. Se olikin ollut melkoinen iltapäivä. Täällä täytyi jaksaa taistella, tai itsenäisyys ja arvokkuus katosivat sen siliän tien. Sen Ralph oli iskostanut muutamien päähän.

Keskiyöhön mennessä kaikki oli ohi, ja hän nousi jalkeille, työnsi ovensa kiinni ja kiilasi sitten pahvinpalan varmuuskäden-sijaan niin, että sitä oli vaikea vääntää auki ulkopuolelta. Hänen kannettava tietokoneensa oli edelleen käynnissä, sen vihreä valo vilkkui pimeässä. Ralph naputteli hiirtä niin, että näyttö heräsi lepotilasta. Oli mukavaa, kun ei enää tätä nykyä tarvinnut paljoakaan unta. Muut nukkukoot vain, hän vahtisi maailmaa täältä käsin heidän puolestaan ja toimisi heidän oppaanaan ja omanatuntonaan.

Kun toinenkin Rosemary Housen hoitokodin asukas löytyy kuolleen tuolistaan joulukuisena iltana, kukaan ei varsinaisesti hämmästy, päätte-
pysäkillähän siellä ollaan. Mutta kuolinsyyn-
tutkimus paljastaa jotain yllättävää.

Rikosylikonstaapeli David Smith tiimeineen alkaa selvittää tapahtunutta. On toimittava hienotunteisesti, eivätkä tehtävää helpota Smithin mieleen tulvivat omat, kipeät muistot. Samaan aikaan muut koettavat saada jörön ylikonstaapelin jättämään poliisivoimat lopullisesti, ja yksityiselämäkin mutkistuu vaikka Smith toisin toivoisi.

DC Smith -sarjan toinen osa jatkaa rakastettavan ylikonstaapelin tutkimuksia perinteisissä brittiläistunnelmissa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-8046-2